

УДК 94(477).15:930.1

Андрій Яців
(Львів)

ЕДВАРД КОЗАК ТА ІВАН КЕДРИН-РУДНИЦЬКИЙ: ДО ІСТОРІЇ ВЗАЄМИН

У статті систематизовано та проаналізовано публіцистичну та мемуаристичну спадщину Івана Кедрин-Рудницького про життя та творчість Едварда Козака, а також рецензії ЕКА, як митця-карикуриста, публіцистичної та політичної діяльності І. Кедрин-Рудницького в різних суспільно-культурних реаліях ХХ ст.

Ключові слова: Едвард Козак, Іван Кедрин-Рудницький, мистецтво, публіцистика, діаспора, «Свобода».

Життя та діяльність двох яскравих постатей української історії, культури та мистецтва Едварда Козака та Івана Кедрин-Рудницького є предметом дослідження, що дозволяє глибше вивчити численні явища історії України ХХ ст., специфіку громадсько-політичного та культурно-мистецького життя Львова 1920-30-х рр., а також історію української діаспори Сполучених Штатів Америки другої половини ХХ ст. Дві непересічні постаті, попри різний фах та напрямки діяльності, протягом майже усього ХХ століття не лише підтримували дружні взаємини, але й своєю працею доповнювали один одного. Сьогодні для дослідників життєвого й творчого шляхів Е. Козака та І. Кедрин-Рудницького неодмінно постає актуальне питання вивчення їхніх взаємин. Зокрема, аналізу підлягає багата публіцистична спадщина Івана Кедрин-Рудницького на предмет наявності у ній матеріалів про життя та творчість Едварда Козака. Також, актуальним питанням є виявлення творчих зв'язків та співпраці діячів третьої хвилі української еміграції до Сполучених Штатів Америки, що припала на період Другої світової війни.

В науковому обігу існує низка досліджень, що стосуються життя, різних аспектів і періодів діяльності Едварда Козака та Івана Кедрин-Рудницького. Зокрема, це наукові студії сучасних дослідників Романа Яціва [3, 23], Володимира Поповича [18], Миколи Савчука [21], Тараса Балди [1], Маріуша-Радослава Сави [20] та ін., а також статті та спогади Володимира Барана [2], Романа Рахманного [19], Остапа Тарнавського [22] тощо. Водночас, у жодному з даних досліджень не було проаналізовано матеріалів, де Іван Кедрин-Рудницький згадує у своїх публіцистичних творах Едварда Козака.

Метою статті є систематизація та аналіз статей і спогадів Івана Кедрин-Рудницького періоду еміграції у США про життя та творчість Едварда Козака, а також рецензії ЕКА, як митця-карикуриста, публіцистичної та політичної діяльності І. Кедрин-Рудницького в різних суспільно-культурних реаліях ХХ ст.

Знайомство та контакти Івана Кедрин-Рудницького та Едварда Козака сягає періоду їхнього перебування у Львові 1920–1930-х років. Будучи вихідцями з Львівщини, вони обоє доволі швидко стали авторитетними представниками львівської міжвоєнної інтелігенції, працювали редакторами популярних українських часописів, були учасниками культурно-мистецьких та політичних подій. У другій половині ХХ століття доля поєднала їхню працю на еміграції у Сполучених Штатах Америки, де І. Кедрин та Е. Козак часто зустрічалися на різноманітних суспільно-культурних заходах, а також неодноразово згадували один одного у своїй творчості.

Едвард Козак (1902–1992 рр.) – відомий у всьому світі український художник-карикурист, книжково-журнальний графік і живописець, іконописець, редактор та видавець. Народився 21 січня 1902 р. у с. Гірне, що на Львівщині. У 1912–1916 рр. навчався у Стрийській гімназії, після чого, будучи пластуном Стрийського Пластового Коша став вояком III корпусу Української Галицької Армії (1918–1919 рр.). У міжвоєнні роки ЕКО (творчий псевдонім Е. Козака) мешкав у Львові, ілюстрував видання Івана Тиктора «Новий Час», «Наш Прапор», «Народня Справа», «Наш Лемко», журнал «Дзвіночок», дитячий журнал «Світ дитини», розробляв малюнки журнальних обкладинок, створював олійні етюди та картини.

У період з 1927 по 1930 рр. Едвард Козак здобував художню освіту у Мистецькій школі відомого українського живописця і педагога Олекси Новаківського у Львові. Також, навчався у мистецьких школах Відня та Любліна. Був активним членом Асоціації незалежних українських митців (АНУМ),

Товариства українських письменників і журналістів [21]. Від кінця 1920-х рр. він створив сотні проєктів обкладинок до книг і журналів львівських українських видавництв, був мистецьким редактором великого видавничого концерну І. Тиктора «Українська книга», редагував дитячий часопис «Дзвіночок» та журнал сатири і гумору «Комар», де працював у статусі головного редактора та художника. Саме у цьому визначному періодичному виданні з'явилися перші карикатури початку митця, в яких розкрито гротескний образ ще молодого журналіста і політика І. Кедрина. У 1939 р. Едвард Козак разом з сім'єю переїхав до Кракова, де став головою мистецької організації «Зарево» та ілюстратором видань «Українського Видавництва», а з 1944 р. перебував в Німеччині, де очолював Українську спілку образотворчих митців у таборах для переміщених осіб.

У 1951 р. Едвард Козак переїхав до США, де оселився у місті Детройт. Влаштував щорічні виставки своїх картин в мотелі «Ксеня» в Гантері. Чи не найбільший вплив на культурне життя українців у США Е. Козак здійснив, видаючи унікальний сатирично-гумористичний журнал «Лис Микита» (1948–1991 рр.), у якому значився як засновник, редактор і видавець. За словами сучасників, реагуючи на актуальні суспільно-політичні теми, у своїх карикатурах та гумористичних текстах Едвард Козак, «ставив усіх політиканів під сатиричну «гільйотину»» [19]. Широкий резонанс викликало видання фейлетонів Едварда Козака «Гриць Зозуля» [22, с. 45]. Окрім цього, в далекій еміграції ЕКО плідно працював у галузі книжкової графіки, станкового і монументально-декораційного малярства, анімації та ін. У 1990 р. Е. Козак вдалося знову відвідати Україну, де відбулася його виставка мистецьких творів [3, с. 17]. Помер Едвард Козак 22 вересня 1992 р. у США, залишивши велику творчу спадщину.

Іван Кедрин-Рудницький (1896–1995 рр.) – український громадсько-політичний діяч, журналіст, історик, педагог. Народився 22 квітня 1896 р. у м. Ходорів. У 1906 р. він переїхав із сім'єю до Львова, де навчався в українській Академічній гімназії, після чого з 1915 по 1916 рік брав участь у Першій світовій війні як вояк австрійської армії [1, с. 152]. Був взятий у полон, після якого у 1917 р. повернувся до Києва і після участі в армії УНР відбув на науку до Відня. Незадовго після повернення до Львова, у 1923 р. розпочав працювати у щоденній газеті «Діло» кореспондентом, а згодом редактором якої був до самого 1939 р. З початком окупації Львова радянськими військами, разом з великою частиною львівської інтелігенції виїхав до Кракова, де продовжував працювати журналістом. З 1944 р. І. Кедрин проживав в Австрії, де протягом 1946–1949 рр. очолював Українське Центральне Допомогове об'єднання в Австрії [1, с. 153]. У 1949 р. разом із дружиною Марією Рудницькою емігрував до США [1, с. 153].

У 1953 р. Лука Мишуга, головний редактор «Свободи», найбільшого українського щоденного видання у США, з яким Іван Кедрин був знайомий ще з 1920-х рр. запропонував йому роботу в редакції [20]. Спектр тематичних журналістських зацікавлень Івана Кедрина надзвичайно різноманітний: політика, історія, державотворення, українська діаспора, українські медіа в діаспорі та інші [1, с. 155]. Також, з 1961 р. Кедрин працював співредактором «Вістей Комбатанта», органу Об'єднання бувших вояків українців в Америці, дописувачем канадського тижневика «Новий шлях» та редактором видання «Конгресові вісті» [1, с. 153-154]. Деякий час виконував обов'язки голови Президії Української Національної Ради в екзилі, був головою Спілки українських журналістів в Америці, заступником голови НТШ в Америці. У 1973 р. І. Кедрин-Рудницький вийшов на пенсію, однак продовжував працювати над статтями до часопису «Свобода» [20]. У цьому ж році з'явилася його фундаментальна книга спогадів «Життя-події-люди», що сьогодні є джерелом дослідження українського суспільно-політичного та мистецько-культурного рухів з початку ХХ століття до 1970-х рр. Помер Іван Кедрин 4 березня 1995 р. у США на 99-му році життя [1, с. 154].

Видатний карикатурист Едвард Козак за своє життя створив шаржі та карикатури чи не на всіх знакових осіб українського громадсько-політичного та культурного життя, в тому числі Д. Левицького, Д. Донцова, О. Назарука, М. Рудницького, С. Гординського та ін. Тематикою карикатур та фейлетонів була українська діаспора, ситуація в Радянській Україні тощо. Об'єктами сатири Е. Козака неодноразово виступали політичні та громадські діячі, відомі митці, літератори та ін. Винятком не став й Іван Кедрин, що протягом свого життя був активним учасником українських суспільно-політичних подій, а його публікації у пресі неодноразово спричиняли суспільний резонанс.

З-поміж багатьох карикатур, що з'явилися у часописі «Лис Микита» сам Кедрин виділив два сатиричні зображення себе авторства ЕКА. Так, у липні 1961 р. Едвард Козак опублікував у журналі «Лис Микита» карикатуру на Івана Кедрина у контексті його критичної статті у часописі «Свобода» [16], що стосувалася політичних перипетій всередині Української Національної Ради (УНРаді) – законодавчого органу у системі державного центру Української Народної Республіки в екзилі [7, с. 449]. На карикатурі Кедрин був зображений з молотком, забиваючи цвях до могили УНРаді. Сама ж стаття з'явилася у червні 1961 р. напередодні П'ятої сесії УНРаді, що відбулася осінню того ж року у Мюнхені.

У травні 1964 р. Едвард Козак опублікував на першій шпальті «Лиса Микити» карикатуру на Івана Кедрина-Рудницького, де зобразив його у ролі Дон Кіхота на паперовому коні, вирізаному зі статті самого Кедрина, який бореться із вітряком, на крилах якого зображені слова «Хвильовізм», «Ревізіонізм», «Новаторство» [17]. Карикатура з'явилася як реакція на серію гострополемічних статей І. Кедрина зі схожою назвою у газеті «Свобода» за 1, 2 і 6 травня 1964 р., що стосувалася питання ревізії підходу невизнання УСРР як Української національної держави. Згодом у своїх спогадах І. Кедрин визнав, що Е. Козак влучно відчув політичний контекст та перспективи даної дискусії та влучно обрав образ [7, с. 556].

Публікуючись у «Свободі», Іван Кедрин відкрив для себе новий творчий жанр мистецьких статей та рецензій. Так, вже на початок 1970-х рр. з'явилися його публікації про таких українських митців, як Богдан Божемський, Микола Бутович, Микола Кричевський, Борис Крюков, Зоя Лісовська, Михайло Мороз, Микола Неділко, Михайло Осінчук та багатьох інших [7, с. 517]. Без сумніву, значне місце у публіцистичній та журналістській спадщині Івана Кедрина періоду «Свободи» було присвячено Едварду Козаку. Окрім того, сам Кедрин неодноразово відвідував, а то і відкривав виставки Е. Козака та інших українських художників у діаспорі [7, с. 517]. Натомість Козак відвідував редакцію «Свободи», де зустрічався з Кедриним-Рудницьким [2].

У 1977 р. з'явилася стаття І. Кедрина «Едвард Козак і його сини», присвячена виставці Едварда Козака, а також його синів Юрія та Яреми у Нью-Йоркській Галереї Об'єднання митців [5]. На виставці було представлено 40 творів Едварда Козака, а також 20 робіт його сина Юрія та 15 Яреми Козака. Характеризуючи постать Е. Козака, Іван Кедрин писав: «Едвард Козак – унікальна постать в сучасному українському вільному суспільстві: письменник, сатирик, журналіст, видавець-редактор і маляр і насправді невідомо, в якій черзі вичисляти ці його професії, бо в кожній із них він неперевершений. Як сатирик і піонер та послідовний продовжник нашої гумористично-сатиричної літератури й винахідник безсмертного Гриця Зозулі – він зайняв уже незатерте місце в історії української преси й літератури. Чудово володіючи рисунком – він карикатурист, який не має собі рівного. Патріот – державник із найглибшим сентиментом до Українського Січового Стрілецтва та народного побуту – однаково його суспільно-політична сатира, як його малюнки сповнені туги за славетним минулим і журби за болячки сучасного» [5]. За словами Кедрина, Е. Козак завжди мав нахил до стилізації та відхилявся від суворого академічного реалізму.

Аналізуючи творчість трьох Козаків, автор зауважив, що «кожний із трьох мистців Козаків – батько і два його сини – інший, «власний», з власним мистецьким обличчям. Але для всіх їх характеристична спільна риса: їхні образи барвисті, кольоритні. Тому їхня спільна виставка – це насправді симфонія барв, це різноманітність тематики і техніки, але й насолода – дивитися на красу розмальованих кольорів» [5]. На його думку, від виставки «віє життя і те найкраще, що можна зустрінути в житті: погода духа, радість, рух, творчість».

У 1982 р. світ побачила стаття Івана Кедрина «Едвард Козак – унікальна особистість в історії України», присвячена 80-літньому ювілею ЕКА [4]. Аналізуючи життєвий шлях Е. Козака, Кедрин відзначав універсальний характер творчості митця, зазначаючи, що він «у кількох різних ділянках культури (...) ЕКО стоїть на висотах, (...) записався уже тривко в історії української культури і тепер, за свого життя, став просто установою, а не одиницею, членом вільної громади» [4]. Згадуючи доєміграційний період діяльності Едварда Козака, Кедрин зазначав, що ЕКО був одним із наймолодших членів Легіону Українських Січових Стрільців, звідки і походив його творчий сентимент до українського стрілецтва та військової тематики взагалі і глибокий державницький патріотизм.

У публікації згадані цікаві факти з біографії Е. Козака, зокрема про його працю ілюстратором дитячих програм на американській телевізійній станції, співпрацю з меценатом мистецтва, засновником Мистецької Галереї у Торонто Михайлом Шафранюком, який придбав до галереї серію карикатур Едварда Козака тощо.

Окремим досягненням Едварда Козака Іван Кедрин вважає створення унікального сатиричного персонажу «Гриця Зозулі», який «тільки йому притаманним жаргоном оповідає у кожному числі про актуальні події, що сталися в українському житті, переплітаючи тонкий гумор з гострою критичною сатирою» [4].

Цього ж року, у передостанньому числі «Свободи» з'явилася третя частина статті Івана Кедрина «Львів – центр української політики і культури між двома світовими війнами», у якій автор, розповідаючи про школу Олекси Новаківського згадує участь у ній Едварда Козака, а також подальшу співпрацю ЕКА [8].

У серії статей «Мистецький Гантер», які з'явилися у газеті «Свобода» у 1977, 1978 та 1992 рр. [9, 10, 11], а також у численних повідомленнях про щорічні мистецькі заходи у мальовничому осередку українства у США м. Гантері, штат Нью-Йорк, Іван Кедрин-Рудницький ділився спогадами з численних виставок Едварда Козака та його синів, у відкриттях яких він сам щороку брав участь на прохання ЕКА [6].

«Гірська місцевість, що приманює мистців подібністю до рідної Гуцульщини», за словами Кедрина, стала місцем творення історії українського мистецтва у США [10]. Учасником цього явища, без сумніву був і Едвард Козак, який організував понад 20 своїх мистецьких виставок у мотелі «Ксеня» у Гантері. Багато з них ЕКО відкривав разом зі своїми синами. Для прикладу, їх спільний каталог із виставки 1978 року називався «ЕК, ЮК, ЯК» відповідно до імен Едварда, Юрія та Яреми Козаків [10]. У 1992 р. Едвард Козак відкрив свою останню виставку у Гантері. Пишучи про неї, І. Кедрин зазначав, що ЕКО «як завжди незрівняний у тематиці козаків, гуцулів, танечниць і гротесок. Зате, (...) не лицює експериментувати з абстрактом чи безпредметним стилем, бо тоді він перестає бути Едвардом Козаком [11].

У 1986 р. в журналі «Сучасність» з'явилася стаття І. Кедрина під назвою «Про Е. Козака та його карикатури» [13]. У ній автор аналізує джерела, де згадується історія української карикатури та сатиричної преси та роль у її постанні відомих українських карикатуристів, зокрема Е. Козака [13, с. 98]. За словами Кедрина, «наша новітня сатирична преса, насправді, поминаючи попередні ефемериди, почалася щойно від Зиза і Комара, від журналів, що їхнім редактором, ілюстратором-карикатуристом та автором-сатириком був Козак» [13, с. 99-101]. Характеризуючи Едварда Козака, автор статті пише: «Козак-ЕКО є феноменом в українській культурі, (...) унікальний своїм всебічним талантом, не мав, не має й ледве чи колись матиме собі рівного як мистець-сатирик, графік-карикатурист і архітект громадської думки» [13, с. 99]. За словами Кедрина, «свою не тільки високу вартість мистця, зокрема карикатуриста та письменника-сатирика, але й гідного найвищої пошани громадянина, Козак виявив саме в підході в своїх карикатурах і в своїй сатири до проблеми української єдності в теорії – і розсварення на практиці» [13, с. 102].

У статті «П. Мегик в Україні» від червня 1991 року І. Кедрин згадує про поїздку Едварда Козака до Львова у 1990 році, де із синами Юрієм та Яремою ЕКО відкрив персональну виставку мистецьких творів, презентуючи таким чином в Україні мистецтво української діаспори [12].

У 1992 році в газеті «Свобода» з'явилося дві статті Івана Кедрина про Едварда Козака. Перша з них, що називається «Унікальний ЕКО», була присвячена 90-літтю видатного митця [14]. У ній Іван Кедрин відзначав, що в історії української культури немає другої постаті, яка проявила творчий талант одночасно у кількох видах образотворчого мистецтва й літератури. За словами автора, «хоча Едвард Козак ніколи не був членом ніякої політичної партії і тримався здалека від активної участі в політичному житті – пильно стежив за ним і завжди оцінював актуальні події, явища і людей з погляду здорового розуму, конструктивізму й християнської етики» [14]. Актуальним питанням цієї та інших статей про Козака цього періоду була публікація монографії про життя та творчість ЕКА, чого не вдалося здійснити і по сьогоднішній день.

Стаття під назвою «Едвард Козак», що з'явилася 26 вересня 1992 р., тобто після смерті Е. Козака була останньою, яку написав Іван Кедрин-Рудницький про митця та свого багаторічного друга [6]. В особистих характеристиках Е. Козака, якими була наповнена стаття, Іван Кедрин відзначав: «був людиною великої особистої культури, яку проявляв і в своїй творчості. Як кожна людина високої мірки – був надзвичайно скромний. Ніхто ніколи не почув від нього негативну критику про іншого образотворчого мистця. Тому й не мав ворогів. Відзначався тонким вичуттям гумору і залюбки жартував і з самого себе» [6]. За признанням Кедрина, з відходом Козака, з яким вони приятелювали з 1920-х років, «поглибилася похмура пуста» навколо нього самого [6].

Таким чином, діалог двох видатних особистостей національного, культурного та інтелектуального життя підсумовувався такими влучними й масштабними судженнями І. Кедрина-Рудницького, «під вінець» цілої історичної епохи, коли в Україну знову поверталася омріяна кожним з них державність. Взаємні оцінки, залишені кожним з них у вербальних та візуальних формах, ствердив непересічність Едварда Козака та Івана Кедрина з числа кращих представників української творчої еліти, суспільно-культурних діячів та значною мірою провідників для всього світового українства поза Батьківщиною. Залишені статті, спогади, белетристичні мініатюри одного та унікальні своєю мистецькою силою шаржі й карикатури іншого засвідчили високий інтелектуальний та естетичний рівень життя генерації українців середини – другої половини ХХ століття в обставинах позадержавного життя. Спосіб генерування національної енергії та спрямування її в русло оптимізації національного буття задля майбутньої державної перспективи ще й сьогодні, з відстані часу, зберігає емоційну силу та глибину, а з ними і відповіді на чимало загадок про психологічний контекст культурного руху української діаспори у відповідний історичний період.

Список використаних джерел та літератури:

1. Балда Т. Іван Кедрин-Рудницький: журналіст, публіцист, редактор / Тарас Балда // Вісник Львівського університету: Сер. Журналістика. – Львів, 2011. – Вип. 35. – С. 152–158.
2. Баран В. Згадаймо Едварда Козака / Володимир Баран // Свобода. – 1997. – Ч. 203 (24 жовтня). – С. 2.

3. Едвард Козак: Каталог / [Автор-упорядник Роман Яців]. – Львів: Редакційно-видавничий відділ обласного видавництва, 1990. – 31 с.
4. Кедрин І. Едвард Козак – унікальна особистість в історії України / Іван Кедрин // Свобода. – 1982. – Ч. 31 (18 лютого). – С. 2, 4.
5. Кедрин І. Едвард Козак і його сини / Іван Кедрин // Свобода. – 1977. – Ч. 102 (5 травня). – С. 2.
6. Кедрин І. Едвард Козак / Іван Кедрин // Свобода. – 1992. – Ч. 185 (26 вересня). – С. 2.
7. Кедрин І. Життя-події-люди: спомини і коментарі / І. Кедрин. – Нью Йорк : Червона калина, 1975. – 724 с.
8. Кедрин І. Львів – центр української політики і культури між двома світовими війнами. III / Іван Кедрин // Свобода. – 1982. – Ч. 247 (30 грудня). – С. 2.
9. Кедрин І. Мистецький Гантер / Іван Кедрин // Свобода. – 1977. – Ч. 164 (19 липня). – С. 2-3.
10. Кедрин І. Мистецький Гантер / Іван Кедрин // Свобода. – 1978. – Ч. 163 (21 липня). – С. 2, 4.
11. Кедрин І. Мистецький Гантер / Іван Кедрин // Свобода. – 1992. – Ч. 139 (23 липня). – С. 2-3.
12. Кедрин І. П. Мегик в Україні / Іван Кедрин // Свобода. – 1991. – Ч. 110 (12 червня). – С. 2-3.
13. Кедрин І. Про Е. Козака та його карикатури / Іван Кедрин // Сучасність. – 1986. – Ч. 7-8 (303-304). – С. 93-104.
14. Кедрин І. Унікальний ЕКО / Іван Кедрин // Свобода. – 1992. – Ч. 059 (27 березня). – С. 2.
15. Комарницька-Писарівська В. Де легіт смереку колише / Віра Комарницька-Писарівська // Свобода. – 1996. – Ч. 123 (28 червня). – С. 2.
16. Лис Микита. – 1961. – Ч. 7 (Липень).
17. Лис Микита. – 1964. – Ч. 5 (Травень).
18. Попович В. Едвард Козак – карикатурист / В. Попович // Всесвіт. – 2003. – № 7-8. – С. 177-183.
19. Рахманій Р. У пошуках розв'язки українських проблем. II. (З приводу 95-річчя ред. І.Кедрина) / Роман Рахманій // Свобода. – 1991. – Ч. 144 (31 липня). – С. 2.
20. Сава Маріуш-Радослав. «Газета – це моя душа» – журналістський шлях Івана Кедрина-Рудницького. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.historians.in.ua/index.php/doslidzhennya/386-mariush-radoslav-sava-hazeta-tse-moia-dusha-zhurnalistyskiy-shliakh-ivana-kedryna-rudnytskoho>.
21. Савчук М. Едвард Козак. Геній, якого ми не поцінували. До 110-річчя від дня народження та 20-річчя від дня смерті / Микола Савчук. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.chasipodii.net/article/10194/>
22. Тарнавський О. Майстер карикатури – Е. Козак / О.Тарнавський // Сучасність. – 1974 – Ч. 12 (168). – С. 39-57.
23. Яців Р. Козак і Сталін / Роман Яців // Ідеї, смисли, інтерпретації образотворчого мистецтва: Українська теоретична думка ХХ століття: Антологія / [Упоряд. Р.М. Яців]. – Ч. 1. – Львів : Львівська національна академія мистецтв; Інститут народознавства НАН України, 2012. – 232 с.: Іл.

Стаття надійшла до редколегії 06.11.2014.

Андрій Яців

Едвард Козак і Іван Кедрин-Рудницький: к истории взаимоотношений.

В статтє систематизовано и проанализовано публицистическое и мемуаристическое наследство Ивана Кедрина-Рудницкого о жизни и творчестве Эдварда Козака, а также рецепции ЭКА, как художника-карикатуриста, публицистической и политической деятельности И. Кедрина-Рудницкого в различных общественно-культурных реалиях ХХ века.

Ключевые слова: Эдвард Козак, Иван Кедрин-Рудницкий, искусство, публицистика, диаспора, «Свобода».

Andriy Yatsiv

Edward Kozak and Ivan Kedryn-Rudnytsky: the History of Friendship.

The article systematizes and analyses Ivan Kedryn-Rudnytsky publicistic and memoir heritage devoted to the life and works of Edward Kozak, along with perception of his [Kedryn-Rudnytsky] journalistic and political activities in the XX century. The author indicates that Ivan Kedryn-Rudnytsky and Edward Kozak actively interacted in 1920s-1930s while living in Lviv. In the second half of the XX century Ivan Kedryn and Edward Kozak lived and worked in the USA, where they often met, as a result they often mentioned each other in their articles and works of art. Articles, memoirs, works fiction and art miniatures of Ivan Kedryn as well as caricatures and cartoons of Edward Kozak displayed high intellectual and aesthetic standards for the generation of Ukrainians outside Ukraine in the middle and in the second half of the XX century. Moreover, mutual verbal and visual forms of appraisals affirmed the ingenuity of Edward Kozak and Ivan Kedryn as the best representatives of the Ukrainian creative elite, social, cultural figures and guides for all Ukrainians worldwide outside their homeland.

Key words: Edward Kozak, Ivan Kedryn-Rudnytsky, art, journalism, Diaspora, Svoboda.